

Na pohrebe BRIC znejú africké tamtamy

Akronym z roku 2001 už dávno investorov nevzrušuje. Potenciál vidia v Južnej Amerike, v Afrike a Ázii bez Číny

Luboslav Kačalka / kacalka@trend.sk

Ešte v roku 2011 prišiel Albert Edwards zo Sociétés Générale s vlastnou ironickou definíciou obľúbeného akronymu BRIC - Bloody Ridiculous Investment Concept, v preklade úplne smiešny investičný koncept. Svoj názor oprel o výskum, podľa ktorého je len malá korelácia medzi ekonomickým rastom a návratnosťou investícií. Zdá sa, že čas mu dáva za pravdu. Za posledné tri roky sa podľa MSCI indexu vyjadreného v dolároch brazílske akcie prepadli o 14,7%, ruské o 3,7%, čínske o 3,4% a indické o 8,2%. Všetky štyri krajiny pritom za posledné tri roky ekonomicky rástli. To však nevylučuje, že rozum-

ným manažovaním portfólia mohli investori zarobiť aj v Číne či Rusku.

Čína už nie je najlacnejšou továrňou

Aj keď Čína má nezadržateľne vykročené k pozícii svetového ekonomického lídra (stane sa ním, keď naštartuje domácu spotrebu), investiční špecialisti pri svojich odporúčaníach najľudnatejšiu krajinu i ďalšie rozvíjajúce sa štáty obchádzajú. Kým pred pár rokmi bol práve BRIC synonymom rozumnej dlhodobej investície, dnes sú investičné lahôdky nastavené viac okrajovo. Takzvané emerging markets nahradili v slovníkoch investorov „frontier markets“. „Hraničné trhy získali pozor-

nosť vzhľadom na pozoruhodný rast a nízku koreláciu s rozvinutými tržmi. Môžu byť alternatívou pre dlhodobých investorov s nadpriemernou toleranciou k riziku,“ píše na svojej stránke známy portfólio manažér Franklin Templeton Investments Mark Mobius.

Akronym BRIC vytvoril ešte v roku 2001 ekonóm Goldman Sachs Jim O'Neill, v roku 2010 sa názov rozšíril o S na konci - Juhoafrickú republiku. Karol Piovarczy, riaditeľ Saxo Bank pre strednú a východnú Európu, upozorňuje, že po dvoch dekádach silného rastu sme svedkami ekonomického ochladenia aj v rozvíjajúcich sa ekonomikách: „Najviac vidíme tento trend spomalenia v štátoch BRICS,

kde potenciál strmého rastu už v blízkom čase neočakávame.“

K. Piovarcy považuje za zaujímavú oblasť juhovýchodnú Áziu, ktorá postupne dobieha Čínu: „Indonézia, Malajzia a Vietnam majú naďalej rastúcu populačnú krivku a nízkonákladnú pracovnú silu, ktorá je dokonca lacnejšia ako v Číne či Indii.“ Keďže však ide o exportné ekonomiky, bez oživenia bohatých západných štátov ani tieto krajiny nedokážu zrýchliť svoj rast.

Z viacerých dôvodov už Čína nie je a ani nebude najlacnejšou továrňou sveta. Myslí si to aj Marek Fides, Team Manager Partners Group: „Vietnam je veľmi lacný, niektorí experti ho dokonca pasujú za druhú Čínu. A Filipíny majú dobré štátne rezervy a stabilný rast cca 7%.“

Z krajín BRIC by mohla byť zaujímavá India. „Je tam potenciál rozvoja a výstavby infraštruktúry,“ hovorí Peter Voštinár z Pevoni - Trading Academy.

M. Fides vidí zaujímavý potenciál v Mexiku: „Keďže USA majú jeden z najlepších potenciálov nárastu - oproti Európe či Ázii -, ťažiť z toho bude aj Mexiko. Je tam nová vláda, ktorá podporuje silný export.“ Dodáva, že Mexiko má s krajinami najviac dohôd o voľnom obchode.

It's time for Africa

Kým v posledných desiatročiach ťahala ekonomický rast Ázia, analytik TRIM Broker Ján Beňák si myslí, že v budúcnosti by to mohla byť Afrika: „Politická nestabilita je tu neustále prítomná, a preto treba pri investovaní brať ohľad práve na riziká. Za posledné roky sa regiónu príliš nedarí, no zo strednodobého hľadiska by sa situácia mala postupne zlepšovať.“ Potenciál Afriky, ktorý spočíva v jej zaostalosti, vidí aj Peter Voštinár. Rovnako upozorňuje na pretrvávajúce politické riziko.

Z viac ako päťdesiatky afrických štátov sa investičné fondy zamerané na čierny kontinent sústreďujú takmer výlučne na Egypt, Nigériu, Juhoafrickú republiku a popri prípade aj Keňu či Maroko.

V prospech Afriky hovorí priaznivý populačný vývoj, ktorý je schopný generovať obrovskú masu lacnej pracovnej sily a takisto rôznorodé bohatstvo nerastných surovín od ropy cez diamanty až po urán. Oba faktory sa v najbližších rokoch môžu stať významným lákadlom pre zahraničný kapitál. Brzdou rastu je však politická nestabilita, stačí sa len pozrieť na dramatický vývoj Arabskej jari v Egypte. A podceňovať netreba ani zdravotné riziká, napríklad stále nevládnutú epidémiu aids.

Zaujímavou alternatívou pre investorov môže byť región MENA, ktorý okrem severnej Afriky zahŕňa aj Blízky východ. Kombínuje tak demograficky i surovinovo atraktívne, ale inak chudobné krajiny a bohaté rop-

Očakávaný rast HDP hraničných ekonomík (%)

	2012	2013	2014	2018
Bangladéš	6,1	6,0	6,4	7,2
Brazília	0,9	2,5	3,2	4,2
Čína	7,8	7,8	7,7	8,5
Egypt	2,2	2,0	3,3	6,5
Filipíny	6,6	6,0	5,5	5,5
India	4,0	5,6	6,3	7,0
Indonézia	6,2	6,3	6,4	6,5
Irán	-1,9	-1,3	1,1	2,4
Južná Kórea	2,0	2,8	3,9	4,0
Malajzia	5,6	5,1	5,2	5,2
Maroko	3,0	4,5	4,8	5,8
Mexiko	3,9	2,9	3,2	3,3
Nigéria	6,3	7,2	7,0	6,7
Pakistan	3,7	3,5	3,3	3,0
Rusko	3,4	2,5	3,3	3,8
Turecko	2,6	3,4	3,7	4,5
Vietnam	5,0	5,2	5,2	5,5

PRAMEN: MMF

Ako rastú investície (zhodnotenie k 2. augustu 2013, v %)

	1 rok	3 roky	5 rokov	10 rokov
Bangladéš	3,8	-19,6	n	n
Brazília	-15,1	-14,7	-10,2	15,6
Čína	6,5	-3,4	-2,0	12,3
Egypt	-8,0	-10,1	-13,5	21,3
Filipíny	22,0	20,9	16,8	18,1
India	1,8	-8,2	-2,5	13,3
Indonézia	1,1	4,7	8,7	22,1
Irán	n	n	n	n
Južná Kórea	1,0	4,1	2,8	10,1
Malajzia	5,0	7,8	8,6	10,5
Maroko	-12,6	-14,2	-15,7	6,3
Mexiko	9,3	9,1	4,8	15,4
Nigéria	53,2	15,7	-8,2	11,6
Pakistan	29,3	12,3	1,2	4,1
Rusko	-0,5	-3,7	-10,0	7,5
Turecko	8,1	-3,4	-1,0	15,9
Vietnam	-2,5	-8,0	-4,6	n

n - nedostupný údaj
PRAMEN: MSCI Index

né štáty z okolia Perzského zálivu, ktoré sú vnímané ako bankári regiónu.

Riziko treba diverzifikovať

Väčšina investičných akronymov sa spravidla nesústreďujú na jeden geografický región, ale vyberá investičné lahôdky z rôznych kútov sveta. To len potvrdzuje potrebu rozložiť riziko. „Aj pri emerging markets je potrebná globálna diverzifikácia,“ hovorí obchodný riaditeľ C-Quadrat pre ČR a SR Jakub Křivan. Za-

ujímavý potenciál vidí v krajinách takzvané NEXT 11. „V priebehu tohto roku bude celkový výkon rozvíjajúcich sa ekonomík predbehať výkon západných priemyselných krajín.“

Označenie NEXT 11, za ktorým tiež stojí Jim O'Neill z Goldman Sachs, kombinuje ekonomicky rôznorodé krajiny Afriky, Ázie a Južnej Ameriky. Ekonomickými lídrami skupiny sú Mexiko, Indonézia, Južná Kórea a Turecko, ktoré sa na HDP celej jedenástky podieľajú takmer tromi štvrtinami. Krajiny ako Bangladéš, Nigéria, Filipíny, Indonézia či Vietnam však nájdeme aj medzi 3G krajinami - teda štátmi, ktoré sú schopné generovať globálny rast. Dôležitú úlohu pri investičnom potenciáli pritom zohráva práve rozdielna ekonomická vyspelosť jednotlivých štátov. Irán, ktorý sa v Next 11 tiež objavuje, disponuje najväčšími svetovými zásobami plynu a štvrtými najväčšími zásobami ropy. V porovnaní so svojimi blízkovýchýchodnými susedmi (SAE, Katar) však ešte nedokázal v dostatočnej miere využiť svoje surovinové bohatstvo na rozvinutie silného domáceho dopytu, čo naznačuje obrovský potenciál do budúcnosti.

Investičné akronymy sú akýmsi marketgovým nástrojom, ktorý má potenciálnych investorov upútať. Neplatí to však vždy. Napríklad PIIGS je pre investorov skôr varovaním ako výzvou. A zároveň cenným zistením, že dlhopisy vyspelej európskej krajiny (Grécka) nemusia byť ani o trochu bezpečnejšie ako napríklad bangladéšske akcie. Aj keď investovanie na okrajových a rozvíjajúcich sa trhoch so sebou nesie obrovské riziko, investor si môže byť aspoň istý, že tamojší obyvatelia, ktorí sa chcú mať lepšie, tvrdo pracujú. A to aj vtedy, keď Gréci oddychujú alebo štrajkujú.

© TREND

Investičné skratky

- BRIC - Brazília, Rusko, India, Čína
- BRICS - BRIC + Juhoafrická republika
- NEXT 11 - Bangladéš, Egypt, Indonézia, Irán, Mexiko, Nigéria, Pakistan, Filipíny, Turecko, Južná Kórea a Vietnam
- MIKT - Mexiko, Indonézia, Južná Kórea, Turecko
- CIVETS - Kolumbia, Indonézia, Vietnam, Egypt, Turecko a Juhoafrická republika
- 3G - krajiny generujúce globálny rast (growth) - Bangladéš, Čína, Egypt, India, Indonézia, Irak, Mongolsko, Nigéria, Filipíny, Sri Lanka a Vietnam
- TIMBI - Turecko, India, Mexiko, Brazília, Indonézia
- VISTA - Mexiko, Austrália, Vietnam, Indonézia, Nigéria, Juhoafrická republika
- MAVINS - Mexiko, Austrália, Vietnam, Indonézia, Nigéria, Juhoafrická republika
- MENA - Blízky východ a severná Afrika